

1160

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס. 12 / ב'

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', י"ד בטבת תשי"ז - 18.12.56, בשעה 9.00.

נוכחו - חברי הוועדה:

- מ. ארם - היו"ר
- ב. ארדיטי
- ר. הקטין
- א. וילנסקה
- פ. זוארץ
- ש. יוניצ'מן
- י. כמיס
- ש. כפריח
- ד. נצר
- ד. צברי

מזמנים:

מר ברסלע - המנהל הכללי של משרד הסעד.

בסדר-היום: (א) שאלת המימון למוסדות הילדים;
(ב) שונות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר מ. ארם:

ר. הקטין:
לפני שבוע, בערך, בקרתי באחד ממוסדות
הסעד, במוסד "זיו" אשר בחיפה.
בקורי זה היה לא מקרי, כי הגיעו אלי הדיים, ונאמר כי מוסד זה נמצא
במצב קשה מאד מבחינת החזקתו וטיפול הילדים, הסידורים בפנים המוסד
ועוד. נכון שמביקור זה אי אפשר היה ללמוד הרבה ולעמוד על המצב
של המוסד בו הוא נחנן.

פגשתי שם את מר יוניס, אשר אוחז הכרטיז עוד באיטליה. הוא בא להדריך את הילדים במוסד זה. בפנימיה זו מוחזקים 20 ילד. בחלקם עובדים, ובחלקם יש ילדים שהם מגיל 3,5 שנה והם נמצאים במסגרת הפנימיה.

אם הבית אינה את ממלאת את תפקידה; זאת נוכחתי לדעת כאשר שמעתי את חלוקת השעות אשר עליה להיות במוסד. היא נמצאת משעה 6 בבוקר עד 2, ולאחר שעות אלה, היא איננה שם. גם הטיפול אינו משביע רצון. נמצאת שם ילדה מהקבוץ שלנו, חרשת-אלמח, קבלנו אותה חזרה עם ראש מלא בעלי-חיים.

המוסד הזה נמצא לא רחוק מתחנת "אגד". השער פתוח וההשגחה שם אינה מספקת. כאמור, הילדים הם חרשים-אלמים, אלה הם ילדים קטנים, והם אף עלולים להרחיק לכת, מי יודע לאן הם יכולים להגיע.

לפי מספר הילדים אשר שם, אזי המחזור הוא אינו כה גדול, וכל המצב במוסד היה מסתנה אילו העובדים האלה היו מתאימים בטיפול הילדים. עובד הנקיון שם, הוא יהודי זקן, ולדעתי הוא אינו מתאים לעבוד עם הילדים; יש להרגיל את צוות העובדים לעבוד בקרב הילדים. גם מבחינה חינוכית אין זו דרך להעסיק יהודי זקן בקרב הילדים בנקיון. גם במטבח אותו דבר, למרות שהמטבח היה מסודר ונקי, אך לא מועסקים שם ילדים, לא בשטיפת כלים ולא בכל עבודת מטבח אחרת. ועוד: מצאתי שהאוכל הוא אוכל טוב ומזין. הסתכלתי כיצד אוכלים הילדים, ראיתי שמסאירים אוכל.

חושבני, וגני אף בטוחה שגם משרד הסעד יודע שהעניינים אינם בסדר שם.

כאמור, במוסד זה נמצאים ילדים בני גיל 3,5 עד 14 שנה. חלק מהם לומד בבית הספר לחרשים-אלמים. אין שום הידברות בין עובדי המוסד המטפל בילדים לבין עובדי חינוך. אין קו חינוכי אחד. מנהל בית הספר צריך היה להדריך את העובדים במוסד. חשוב מאד שחיה אחידות בעבודה החינוכית. צריך לשתף את העובדים והמטפלים בישיבות בית הספר.

הייתי רוצה לשמוע, מה עושה משרד הסעד כדי לסנות את הקו החינוכי במוסד זה, כי אם פתרון הבעיה הזו אינה משתלבת עם חינוך הילדים, אזי מוכרחים לפתור את הבעיה ע"י החלפת העובדים.

מר ברסלע:
אפשר לומר כי זה היה נוסח של שאילתה אשר הקיפה חלק מהסיורים והובאה לכאן בתור דו"ח קצר.

בתוקף תפקידי בתור מנהל משרד הסעד, אינני יודע את המקרה. אולם רק אתכול דנו בעניין זה במקרה מסויים, כך שאני מכיר קצת את הדברים הללו וגם בקרתי לאחר מכן במוסד "ניב". אני יכול לומר, כי מוסד זה לקוי באופן אורגני במסגרת ביחס לתנאים הפיסיים שלו. הוא הוקם, לדעתי, במקום לא מתאים. המדיניות שלנו ביחס לחרשים-אלמים היא, להקים פנימיה מחוץ לשלושת הערים הגדולות, חיפה ירושלים ותל-אביב. הקימונו שתי פנימיות, האחת בירושלים, בתלפיות, המקיפה 45 ילדים, והשניה - בטביל תושבי הגליל - בחיפה. לא ידעתי שהמדובר הוא במיבני עץ; אילו ידעתי שמדובר מראש על צריפים, אז הייתי אומר להקים את הפנימיה במקום אחר, מרווח יותר ובו משרד העבודה הקים את המיבנים האלה. בינתיים, גם הבעיה הלכה וגדלה ומספר הילדים גדל. אלה הם התנאים הפיסיים הקסיים.

מצד שני, לפי התרשמותי אני - ואני אינני מומחה לחינוך חרשים-אלמים - הרי שמנהל בית הספר הוא בעל רמה גבוהה ולדעתי, החינוך שם ניתן ברמה גבוהה, וזה אשר מסך אותנו - שיהיה מנהל בית ספר בעל רמה גבוהה. מנהל זה קבל השלום מיוחד. הוא קבל בשנת הלימודים הקודמת השלום מיוחד אשר אותו השגנו על פי הסכם בינינו לבין מר טריד - מנהל משרד החינוך.

איסול דברנו טיש להשיג בנין נוסף על מנת להגדיל את מספר הילדים שם; וב) אין סם חדר בידוד של ילדים במקרה של טחלה.

אני יודע שבמוסדות שלנו, בדרך כלל, קשה למצוא פרסונל מתאים. עד אשר אנחנו מוצאים מישהו מתאים, עובר זמן ממושך למדי. לא הצלחנו למצוא מנהל מיוחד; אנחנו עתה מחפשים מנהל למוסד זה. לדעתי, אין צורך במנהל כי אם באם בית טובה.

אינני יודע את הדברים אליהם התייחסה חברת הכנסת רות הקטין על אם הבית. לצערנו, אם הבית עובדות מספר שעות, ויש במשך היום שעות אשר היא לא צריכה להיות פועקת במוסד. אבל, מי שמכיר את העבודה במוסדות סגורים, יודע את הבעיה, ויודע כיצד מחלקות השעות במשך היום. אני מוכרח להגיד כי הבעיה אינה כה פשוטה. אם בית שניה אי אפשר למנות.

אלה הם הדברים אשר אותם אני יכול למסור לכם בענין זה. ואני יודע שאנו מחפשים מנהל, וקשה לנו למצוא מישהו מתאים לתפקיד זה.

ועוד דבר אחד ברצוני למסור, וזה בענין השער הבלתי-סגור. הכניסה למוסד "ניב" היא משותפת לנו ולילדי חיפה הלומדים שם. הם דרשו כי הטעבור יהיה דרך הכניסה שלנו, משום שאחרת - הילדים יצטרכו לעבור ברחוב סואן.

בקרתי כמה פעמים במוסד זה וראיתי את הנקיון שם, לדעתי, הוא בסדר. מכל מקום, אני אחקור את הבעיה ואמסור לכם פרטים בהזדמנות הבאה.

ד. הקטין:
אני מציעה ששנים-שלשה מבין חברי הוועדה יבקרו במוסד זה.

היו"ר מ. ארם:
תבורך חברת הכנסת רות הקטין על יזמתה, ואני מקווה שאנו נבקר ונראה מה לעשות בענין זה.

עתה, אנו עוברים לנושא העקרי אשר לסמו נקראנו היום, והוא - הגברת ההקצבה לארגוני הנשים.

חברים, זה כמה שבועות שאנו מתחבטים בבעיה זו, והעלינו מספר הצעות, ולאחר מכן הפסקנו בכך משום שהיה בסיוע לבדוק בתקציב הקיים של משרד הסעד, ולמצוא סכומים מסויימים בתוך הסעיפים הטובים אשר בתקציב, על מנת לכסות את דרישות הארגונים. הייתי רוצה לסמוע, אולי משרד הסעד מצא, בינתיים, פתרון לבעיית הארגונים הציבוריים.

זאת ועוד: שלטון נפגסתי עם "אזע", והם אמרו לי שלעת עתה הם החליטו להתאמץ שלא לסגור את המוסד; הם החליטו על סמך הפניות שלנו לא לסגור.

סר ברסלע:

אשיב מהסוף - על בעיית "אזע": אינני כל כך אופטימי לגבי "אזע". גייסנו את כל הכוחות כשראינו את סכנת הסגירה. אבל כשראינו את ההחלטה שלהם - לא לסגור את המוסדות שלהם בישראל - הרי מאז לא עשינו ולא כלום בטוח זה.

את מעונות היום שלהם הם סגרו. הם מעבדים חכנית חדשה. אבל אני בדעה שאנו נעמוד על כך שהם קודם כל יפתחו את המוסדות הקיימים. אנחנו בשבוע הבא נסמע מהי התכנית שלהם לגבי העתיד.

אטר לשאלת התקציב: בקשתי את גב' בלוך למסור לכם, כי סכום של 100-120 אלף לירות ינתן בתור תוספת תשלום למוסדות בעד החזקת ילדים עד חודש אפריל. הרטרואקטיביות תהיה מ-1 לאוקטובר. בקשתי את המחלקה שלנו להציע הצעות כיצד לחלק את הכסף. כלומר, סכום של 120 אלף לירות אנחנו יכולים להוציא עבור הגדלת התשלומים בעד החזקה. קודם כל, זה מתחלק לפי סוגי המוסדות: גני-ילדים, מעונות יום, אחר כך מוסדות סגורים מסום שהם אינם מקבלים סכומים שווים. נאמר לי כי הארגונים מוותרים על הרטרואקטיביות, ואז זה קובע א את התשלום לגבי השנה הבאה.

אני יודע מה עומד לרשותנו בשנה הבאה, ואני מתכוון למובן כספי, ומשום כך אנחנו מוכרחים לבנות את התקציב על התשלומים האלה. הם מבינים שהפעם תהיה תוספת קטנה, ואילו מחודש אפריל - התוספת תהיה גדולה יותר. אני חושב, מוטב לא לומר כל ארגוני הנסים יהיו מרוצים מהתוספת הזאת, משום שהיא תבטא בתוספת של בין 10 עד 20 אחוזים בדמי החזקה. ומדוע אני רואה העלאת התוספת, באופן גלובלי, ב-10% בערך? - העלאת זו היא לששה חדשים. לגבי גני ילדים במושב עולים, לא ניתנת תוספת; זה מסחרר סכום מסויים. בשבוע הבא, אני חושב, תהיה לנו אפשרות לדעת בדיוק את הצעת המחלקה שלנו לגבי חלוקת התוספת הזאת. ייחוו מהעלאת תוספת זו כל מוסדות הילדים השייכים לארגונים השונים, עם נמצאים ילדים הנשלחים על ידי משרד הסעד. אני אומר, כי זוהי הדרך הטובה ביותר, וארגוני הנסים יודעים על כך.

ארגוני הנסים טוענים שחלקו של משרד הסעד בהחזקת הילדים הפך במרוצת הזמן מסובל ללישים לשליש אחד; לא בכל המקרים כך הדבר, אבל נכון הוא שלגבי סוגים אחרים של מוסדות, השתתפותנו בהחזקה היא גרועה מזה. במוסדות לתינוקות המחירים עלו לגובה פנטסטי.

יש לנו אפשרות של תוספת שהיא בצורה שונה במקצת: יש כמה וכמה רשויות מקומיות אשר להן תביעות לגבי משרד הסעד ולגבי התקציב הכללי, ואנחנו באנו לידי הסכם עם ארבע-חמש רשויות מקומיות, לפיו אנו ניתן הענקה למקום על מנת לכסות את הפגורים שם. הרשויות המקומיות אהן באנו לידי הסכם הן: באר-טבע, הרצליה, ראשון-לציון, פתח-תקוה. על ידי פעולה זו תבוא הקלת-מה גם במוסדות של הארגונים.

ביחס להצעות האחרות שהועלו כאן, רצוני לומר, כי אני תמהתי במקצת. מצד אחד שמחתי מאד שחברי ועדת השירותים חיפשו דרך לבעיה כזאת זו. אבל יחד עם זאת, מצאתי לנחון לעוף לחברי הוועדה, ובכלל לתת הסבר מדוע כל סעיף וסעיף אשר בתקציב משרד הסעד אינו מספיק.

הרשויות המקומיות טוענות כנגדנו ואומרות, אל לנו להחזיק כל כך הרבה ילדים במוסדות. ואילו המדיניות שלנו הייתה: לא לפגוע בטיפול הילד.

לצערנו, אין עודפים אף בסכום אחד. ואני ראיתי שנפלה אי-הבנה לגבי התקציב של שנה שעברה. חברי הוועדה נקבו

פה בסכום של 140 אלף לירות אשר אותו קבלנו מהאוצר לטמ כיסוי גרעון מאשתקד. ופה רצוני לומר, כי בשנה שעברה גמרנו את הפעולות שלנו בגרעון, פרזטו של דבר - היו לנו גרעונות; התקציב לא הספיק. מכום זה לא נלקח בחשבון, החשבונות הגיעו מאוחר יותר והחשב הכללי אמר כי אין לנו תקציב לכך. מכאן נבע הפיגור. חסרו לנו כספים בגבול של תקציב לשני חדשים בערך. בינתיים, התנהל מאבק ארוך בינינו לבין האוצר עד אשר קבלנו ואושרו לנו הסכומים. כידוע לכם, או לא ידוע לכם, כי דבר זה לא הובא בפני ועדת הכספים של הכנסת. קבלנו גם חוספת להתייקרות. כמו כן קבלנו חוספת של 75 אלף לירות עד 1 לאפריל. לא זו בלבד אלא שקבלנו גם חוספת בשביל טיפול בעולים בכלל בסכום של 155 אלף לירות על מנת לכסות את הגרעונות משנה שעברה. כל החוספות יחד מתקרבים לסכום של 900 אלף לירות בקירוב.

כל זה נעשה מטום שהאוצר נוכח לדעת שבסעיפים האלה יש או גרעון או אי-אפשרות לקיים אותם אחרת.

האם "אזע" יקבל משהו מתוך הסכומים הללו? היו"ר ס. ארם:

"אזע" נמצא באותה מסגרת של המוסדות אשר הם יקבלו בעד ההחזקה. מר ברסלע:

משרד הסעד איננו נותן הקצבות למוסדות. בכל מוסד משרד הסעד מסדר את הילדים; התשלומים הם אחידים לפי הסוגים. ישנן פנימיות, לא רק של ארגוני הנשים, כמו: הפנימיה בכפר-סבא - היא אינה שייכת לארגוני הנשים; הפנימיה שבנן-סמן. ד. נצר:

אנחנו שמחנו לשמוע את הבשורה מפי מר ברסלע. הכסף אותו הקציב משרד הסעד ישולם בחלקו לכיסוי הגרעונות.

אכן, עצם ההודעה היא משמחת ביותר. אולם, אני אינני מקבלת את ההחלטה על הקצבת הסכומים; אנחנו כאן מדברים על התביעה שלנו כלפי משרד הסעד, והיא: מדיניות משרד הסעד. וזוהי הנקודה, לדעתי, אשר עליה אנחנו חולקים.

אנחנו תובעים ממשרד הסעד לקבוע את אחוז השתתפותו בהחזקת הילדים במוסדות של הארגונים, אחרת אנחנו נעמוד תמיד בפני אותן הבעיות. אנחנו יודעים שישנן תנודות ביוקר המחיה, וכל אחד מאתנו יודע אותן. יותר מזה: ויצ"ו טענה שתינוק עולה לה 120 לירות. עד עכשיו משרד הסעד השתתף בתשלום של 55 לירות, וזה היה הסכום המכסימלי.

אם אומרים תוספת של 10%, הרי זו תוספת שתתבטא בחמש לירות בלבד. לדעתי, זה לא יתקן מאומה; זה יתקן במידה מסויימת, אך זה לא יפתור את השאלה. ולכן אני עומדת על זה שמשרד הסעד חייב לקבוע את אחוז השתתפותו בהחזקת הילדים.

אני מציעה שוועדת הסירותים תוציא מסקנות, ותמליץ שמשרד הסעד יקבע את היחס של השתתפותו בהחזקת הילדים במוסדות של ארגוני הנשים.

ועתה אני מגיעה לחישובנו של מר ברסלע: הוא מעוניין שזה ייחשב רטרואקטיבית מחודש אוקטובר, ואילו ארגוני הנשים אינם מערבינים בכך, כי החשבון הוא אחר לגמרי.

אני אינני מסכימה עם טולם העדיפויות אותו נקט מר ברסלע. הוא אמר: קודם גנים, אחר כך מעונות יום ורק אחר כך הפנימיות. ואילו אני אומרת אחרת: בפנימיה מסודרים ילדים רק מפני שכלו כל הקציף. ילד כזה נמצא 365 ימים בשנה. עלינו לשמור על ילדים אלה הנמצאים בפנימיה, ולפנימיה שתהיה רמה וכו'. לילד כזה אין קרוב ואין מושיע.

ועכשיו, ביחס להצעות בתקציב אותן הצענו בישיבה הקודמת: אנחנו אמרנו, כי גרעון - זוהי בעיה בפני עצמה, אנחנו חפשינו סתוך התקציב של משרד הסעד סכומים שנראו לי כי אותם אפשר לנצל למטרות אחרות, כמו: הסוּד בצפת, סוּד זה לא נפתח. סעיף סוּד רעננה אשר הוא לא נפתח כראשית שנת הכספים ועוד. אמרנו, כי משרד הסעד חייב למצוא, כיצד לכלכל את הכספים בסעיפים השונים, כי הוא מטפל באנשים חלשים, נזקקים ועוד.

אומרת אני, אם אנחנו לא נעמוד בהתחייבויותינו, אזי נעמוד בפני זה שהילדים יוצאו מהמוסדות של הארגונים השונים.

ש. כפרית:

אני באמת אינני בקיאה כל כך, באיזו מידה נהנו משרדים אחרים בעליה הניכרת אותו עומד לתת משרד האוצר - 900 אלף לירות. זה ניתן, כנראה, לאחר דיון ממושך. סכום זה מהווה כ-8-9 אחוז מכלל התקציב של משרד הסעד.

אני אינני יודעת, זאף לא שמענו באיזו מידה באו על סיפוקם כל אותם הנזקקים, באיזו מידה נוצל התקציב וכו'. אבל רצוני להתעכב על סעיף אחד אשר בו אני בקיאה יותר.

אני יודעת את המצב בו נתונים מושבי העולים. העליה הולכת לשם קולטת עליה בו בזמן שהם עצמם חלשים וכושלים ואף הם אינם ראויים לעמוד על רגליהם.

יש במושבי עולים מוסדות של הזנת ילדים, וישנה גם הבטחה של 12 ימי תעסוקה למתיישבים, ולא תמיד עומדים בהבטחה זו. מוסדות ילדים צריכים לגדול, ההזנה צריכה להתרחב וכו'. לעומת זאת אמרת, מר ברסלע, כי למושבי העולים אתה אינך מגדיל את ההקצבה. רציחי לדעת, מדוע גזרת כך? ולא זו בלבד, אלא שאף אמרת שאתם עומדים להקטין את החשלוּם בעד החזקת הילדים בגנים עד כדי 3 לירות, בו בזמן שהעליה זורמת, ואתה יודע לאן היא זורמת.

לדעתי, אנו חייבים לשמוע דו"ח יותר מפורט; מה עושה משרד הסעד בשטח זה.

אם אנו שומעים שתבוא תוספת של 900 אלף לירות, אזי אינני חושבת שאנחנו יכולים לפנות עוד פעם ועוד פעם למשרד האוצר כדי לבקש סכומים למטרות אחרות.

כמו כן הייתי רוצה לסמוע איך פועלת "קרן ילדנו".

היו"ר מ. ארם: אני באמת מצטער שמשרד הסעד התחיל במלאכה ולא סיים אותה. אני גם מתפלא מדוע הרסה לעצמו לערבב שמחה בשמחה.

אני מבין, שמשרד הסעד יצא קצת מהמצוקה, אבל הארגונים לא יצאו ממצוקתם. משרד הסעד היה זקוק לסכום של מיליון לירות או 1.100.000 לירות, ואם ניתן לו עכשיו סכום של 900 אלף לירות הרי שהוא יצא בנס.

ארגוני הנשים אמרו שבסכום של 120 אלף לירות הם יסתפקו, וגם מבחינת משרד הסעד סעיף זה יבוא על סיפוקו במלואו.

אני מציע שמשרד הסעד ינסה לעבוד עוד פעם על סעיפי תקציבו, ויראה אם אפשר להוציא איזה שהוא סכום מסעיף המוסד רעננה, אשר התקציב שם הוא עבור 120 ילד, ואילו אנו יודעים שעד סוף שנת הכספים הזו, מספר הילדים יגיע ל-80.

לא הייתי רוצה שיקרה לנו מה שקרה בשנה שעברה כשהובא לפנינו התקציב. מאד יתכן ששר האוצר יביא את הצעת התקציב בחפזון ולא יעלה בידינו לעיין בו בפרוטרוט, ולכן הייתי רוצה שאנו נדע ונלמד את פרטי התקציב בעוד מועד. אני מניח שאפשר לסדר לקבל את הצעת התקציב בעוד מועד, אחרת אין טעם לעבודת הוועדות.

ר. צברי:

אני גם כן חושבת שחשוב מאד שמשרד הסעד יענה על ההצעות אותן עוררו חברי הוועדה בישיבה הקודמת. אני חייבת לומר כי מראשית השנה הקודמת, מאז שהתחלנו לדבר על פרטי התקציב, הרי מדי פעם בפעם החברים עוררו שאלות. חברי הוועדה אינם יודעים את פירוט התקציב; אף לא קבלנו תשובות מספקות. ואינני יודעת אם זה לטובת משרד הסעד.

(ב) ביחס לפגורים לארגוני הנשים:

אף אני חושבת שיש להחזיר את החוב לארגוני הנשים בהקדם האפשרי ולקבוע את אחוז השתתפותו של משרד הסעד בהחזקת הילדים במוסדות. כידוע, בעבודת משרד הסעד אין התנדבות, ולכן אני אומרת כי חשוב לנו מאד לשמור על הגחלת הזו, ששמה הוא ארגוני הנשים, שם עובדות נשים בהתנדבות. יהיה זה מענינו ומתועלתו של משרד הסעד לשמור על הרוח הזו, על עבודת הנשים העושות מלאכתן בהתנדבות, כדי לא לקצץ את ההתלהבות של הארגונים האלה.

מר ברסלע:

לא מובנות לי כאן כמה שאלות: אני מניח שחברי ועדת השירותים, כנראה, הם בדעה לא טובה על מטרדנו. הנה, מונח לפנינו סעיף צפת, אשר תקציבו אינו מנוצל; מוסד רעננה אשר תקציבו נמצא, והוא לא נפתח ב-1 לאפריל וכו'. רוצה אני לומר כי משרד הסעד מוכן תמיד לתת את האינפורמציה הדרושה. ואם חברי הוועדה מעוררים איזו שהיא בעיה, הרי משרד הסעד מוכן תמיד לשלוח את האדם המתאים על מנת לתת הסברה מקיפה על אותה בעיה.

אותה ועדת השירותים יושבה ושמעה בראשית

השנה שהממשלה החליטה לקצץ 2% מתוך התקציב, ואותה ועדה המליצה לא לקצץ בשירותים. ואז אמרנו, הואיל ומוסד צפת לא נפתח ולא עמדנו לפתוח אותו, הרי על 40 אלף לירות התקציב של מוסד זה יכולנו לוותר.

ועוד: פיזור פרדס-חנה, פירוטו של דבר

אותן ההקצבות אנו מעבירים לאלה שיצאו כבר מפרדס-חנה, ולא לאלה שנשארו. נשארו בפרדס-חנה מתוך 1200 משפחות ויותר, 400 משפחות. 120 משפחות התאקלמו במקום, ואיננו חושבים שיהיה מוצדק לפזר אותם במקומות אחרים. יש כ-200 משפחות אשר לא נקלטו והן מקבלות תמיכה כמו יתר המשפחות במעברות. פיזור פרדס-חנה בתקציב, זהו סכום ריאלי עבור משפחות שנמצאות בפרדס-חנה.

זאת ועוד: כאשר עיבדנו את התקציב של

המוסד רעננה, ידענו שמוסד זה לא יפתח במועד, ושלא יהיו בו 120 ילדים, בהדרגתיות נעביר לשם את הילדים.

דוגמה אחרת: אנחנו עומדים לפתוח בקרוב

מוסד חדש, בכפר הטנדי שע"י ירושלים. הצענו 180 אלף לירות עבור 130 ילדי. זוהי פעולה חדשה. הסברנו והגענו לידי סיכום בענין זה; אתם תמצאו בתקציב 50 אלף לירות. אנחנו מביאים בחשבון את דחיית פתיחת המוסד. את העודפים הללו אנחנו מביאים בחשבון. יש לפעמים עודפים בסעיפים; המוסד רעננה מסתייך לסוג זה. אולם בתקציב זה ישנו פירוט, כמה משלמים מסכורות, כמה להלבשה וכו' וכו'. מתנהל בינינו לבין האוצר דיון ממושך. האוצר אומר: אין לנו כספים. אז אנו בתוך הגבולות הללו עושים מאמצים. ואכן, מסעיף רעננה נלקחו סכומים עבור סעיפים אחרים, וזה הובא בחשבון מלכתחילה.

אם לזה קוראים מדיניות, אזי אני מוכן לחתום על מדיניות כזו. אבל אני חושב לזה לא יהיה מופרז אם הארגונים יאמרו ש-75% תשתתף הממשלה ו-25% ישתתפו הם בהחזקת הילדים. אולם, הם ארגונים מתנדבים, והם טוענים שאין בכוחם לשאת בזה, אז מיד צריכה להיות תמורה לכך: משרד הסעד צריך לשאת בכוחו; וכוח זה מתבטא בכסף, ואז אני בטוח שהאוצר לא יקציב לנו את הכסף הזה, ועל כן החלטה זו לא תהיה ריאלית כלל, אלא זה יביא לידי הקטנת מספר הילדים.

אנחנו יבנו ועיבדנו הצעת תקציב לאוצר. העלינו דרישה של 350 אלף לירות בתור תוספת לכיסוי הגרעונות של השנה שעברה, ו-65 אלף לירות תוספת לקופ"ח. ומה עתה קופ"ח? היא לא נהגה כארגוני הנשים; היא הפסיקה את הביטוח הרפואי. והאוצר אינו רוצה להכיר במספר הילדים שקיים למעשה. עד אשר חברת הכנסת כפרית באה בבקשה להוסיף על מספר הילדים, הרי בדברי ההסבר של משרד האוצר כתוב: בעד החזקת ילדים במקומות מאורגנים כך וכך, ובמקומות בלתי-מאורגנים - כך וכך. יוצא איפוא, שהמספר האמיתי שיטנו הוא הרבה יותר גדול מזה שיטנו בתקציב, משום שהמציאות היא אחרת.

השנה הבעיה היא אחרת, היא דינמית יותר. יש ילדים יוצאים וילדים נכנסים, ובמקום שני ילדים סיוצאים, אנחנו מכניסים ילד אחד. זו היתה ההוראה האחרונה שלי.

עם עליית המדד יר תוספת טוטפת, וכמוכן טאנו משלמים מדי פעם יותר ויותר. ארגוני הנשים דורשים שתשלומים שלנו יהיו צמודים לאינדקס, וזה יוצר לנו קשיים גדולים. יש לנו תקציב סטטי. מה אנחנו עושים וכיצד אנו ממחדרים? -120 אלף הלירות הללו הן תוספת לדמי החזקה; להתייכרות - יש מוד. כלומר, החזקת הילדים התיקרה ב-20%. האם לדעתכם, היתה עליה ב-20%? ודאי שלא. הארגונים טוענים שהם אינם יכולים להמשיך בהחזקת הילדים.

ביחס לעולים החדשים: כראשית השנה עמד סכום של 60 אלף לירות לעולים חדשים; סכום זה טוב לחודש אחד בלבד, ולכן אמרנו כי אנו מחזירים את הסכום הזה. מ-320 אלף לירות לטיפול בעולים חדשים, העברנו מיד לרשויות המקומיות. מר טוביהו, ראש עיריית באר-טבע, קבל תוספת על חשבון עולים חדשים בסכום של 27 אלף לירות.

רצוני לומר כי ישנן עדיפויות: אני מצטער, זהו ענין של חלוקי דעות, זהו ענין פרינציפיוני. אנחנו אומרים, ובאופן עקרוני ידוע, שעדיף מוסד פתוח על פני מוסד סגור.

במושבי עולים שלמנו 3,5 לירות לעומת 6,5 לירות במעברות ושיכונים, וזה משום שזה היה מוגבל בתקציב. בינינו לבין עצמנו, במושבי עולים ישנם לא רק ארגוני הנשים אלא חנועות מייטבות, ולכן אמרתי שאי אפשר להתעלם מהמציאות ושאנחנו נכונים להיכנס גם לשם, ומראש אמרתי כי זה יהיה מוגבל. גם החנועות המייטבות היו מרוצות מאד מכך. כשראינו כי אנו עומדים בגרעון מיד חשבתי שאינני לפגוע בארגוני הנשים, אלא להפחית בלירה אחת במשלומים לתנועות המייטבות. זה נבע מחוק התקציב. נראה לי שהחנועות מרוצות גם מסדור זה.

היו"ר מ. ארם: אני מודה בשם חברי הוועדה למר ברסלע.

לבקר בסני מוסדות של משרד הסעד בעכו ובנצרת
ביום ב' הבא.

ה ד ח ל ט

(למחרת הוחלט לדחות סיור זה)